

MÁS-KOR KÖNYVEK 13.

**A könyvsorozat
PAPP ÁRPÁD és SZIJÁRTÓ ISTVÁN
szerkesztik**

Németh István Péter

100 szerelmes vers

A borítólapon SZÁSZ ENDRE grafikája

**ISSN: 12 16 3988
ISBN: 978-963-06-3214-0**

ΛΕΓΟΥΣΙΝ
ΑΘΕΛΟΥΣΙΝ
ΛΕΓΕΤΩΣΑΝ
ΟΥΜΕΛΙ ΜΟΙ
ΣΥΦΙΛΕΙ ΜΕ
ΣΥΝΦΕΡΙ ΣΟΙ

FECSEGNEK
ÖSSZE-VISSZA
FECSEGÉSÜK
MEG SE HALLOM
TE ÖLELJ CSAK
JÓL FOG ESNI

(Anacreonteum Brigetióból
Szilágyi János György fordítása)

1.

Félálom, szüleim öléből

A jobb kezem felőli vonatablak
Már nem rámáz be titeket,
Fehér pincék, zöld szőlőhegyek,
Mint a mozdony, minden fekete lett.
Révfülöp, Örs, Badacsony – elhagylak.

Ám egyszerre csak kitakarózik
A Hold, és olyan ezüstösen süt le,
Hogy a szívem felől kékes szürke
Lesz az éji Balaton tükre –
S híd feszül a fonyódi mólóig.

2.

Halálosan szerelmes földrajz

Ott állok én még mindig
Májuséj az ódon
Ringatag
Famólókon

Majd látok egy februárból
Sikkanó fakutyát
Tomajról egészen
Fonyódig futni át

Aztán anyámmal utazom
Fapados vonaton
Onnan is csoda volt
A Balaton

Hisz habjai hamarost
Úgy játszottak velem
Hogy megsejtsem milyen is
Lesz a szerelem

3.

Képeslap

(összetépett)

Badacsony alatt
váróterem előtt egy padon hanyatt
tőled percnyire
ha látnád nincsen senkije
csak a szél hajnali hüvösse
nem ujjad kócolja haját össze szét össze

sirályok is ijedtek föl éjszaka
kátrány vadkapor sinek fémszaga
fölötte hegyerinc bányákvájta sebe
fekete fekete fekete

bazaltnehéz ég zuhan a sűrke víztükörbe
nem ujjad kócolja haját össze szét össze

4.

Utak szeptembere

milyen jó lett volna milyen jó
ha láttad volna Te is
az út két széle
csupa kék kikerics

láttam a zöldben a többi nem számít
visongó lányok közül Csobánc alatt
míg velem egy sápadt autóbusz
szaladt szaladt szaladt

bevallom nem ilyen őszre vártam
30 fok majdnem húsmohó
de majd hopp karambol-tél jó
géz és vatta lesz a hó

kései kék jó lenne milyen jó
együtt nézni az úton az ablakon át veled
s hogy miként vetköztet fákat a szél
vadul mint kamasz képzelet

5.

Tükör

ő nincs ő nincs ő nincs sirályok sikoltják
főlem egem boltját
voltál voltál voltál a végtelen vizek alól
gyöngyökbe zárva szól

voltál
csöndemnek koccanó fény
ő nincs
nevetése tart meg üvegén

6.

De profundis

vermeiből a vérnek kiáltanék értsék
vermeiből a vérnek kiáltanék értsék
tériszony tornyosul csak csöndemre minden mélység

párnám kinok köve nem igazítod soha
párnám kinok köve nem igazítod soha
de ellobbant nevetésed rajta parázsló moha

öled öblébe ki sírni sem mert
öled öblébe ki sírni sem mert
torkáig húzza takaróját a tengert

7.

Kihúlnak kékei

fűznek sátra volt haja
volt haja simálása zöld zene
zöld zene sátra
alatta mintha ő pihenne
igen igen igen isten báránya agnus dei
fölemhajolta égből most kihúlnak kékei
hiánya homorú párna

8.

Majdnem szomszédos szobák

fűzek haját csapta szemembe szél
virgácsolt eleget sírás
de csúnyaságomra
varasodott kendőd lett arcom

lett az arcom

és egy a pribékek közül majd
olyan szép is leszek neked
mire elalszom

9.

Túlsó part, október

csak még egyszer még visszhangzana
neveddel alámerült kavics
kisímul kiáltozásom tava
beleihattam kávédba is

10.

Etüd

szárnyad is ép volt
finom himporát
még föld víz égbolt
sem maszatolták

szépség-valaha
szépség-valahol
most tú parafa
s tiszta alkohol

több testmelegnél
ki voltál ki vagy
ne kérdd megérte

lepke lehattél
végül egy izzadt
gyerek-tenyérbe

11.

Zsoltár-töredék

maradék egemen
kőrmöd sarló-holdja kélt fel
látom bűneim kútjából látom
vacogva átkulcsolt térddel

12.

Énekek éneke

szeretlek
mintha volnál anyám
mintha nem lennék fiad

éretted virággá mennék

fény leszek lépted alatt

13.

Magdolna

lennék csak
sarudból kihulló kavics
csak lehetnék

hogyan nagyon ne hiányozz
hozzáhúlnék
a sétány harmatához

14.

A gyermek Shakespeare

10 éves de nyáron almabort kóstolt már
s a gesztenyék oly murisan álltak
három tündért hívott nevükön
sorban Babvirág Moly és Mustármag

 aztán aratás után
faluba értek a komédiások
hogyan vonulásukon még tovább csüngjön
muzsikájuk fölé eperfára mászott

mérgében otthagya sörét a lelkész
csaholtak az udvarház kutyái
megállt két paraszt kezében a rosta
a bolondos furcsa népet kezdték el csudálni

 körhinta beszélő kakas
mit érdekelte őt Anne s Elizabeth
hintát hajtott Jack Dick és Tom
apródkosztümben lány soha szebbet

 aznap elveszett egy bárány
utánuk az utat leste
tudta odáig visz a keréknyom egészen
és nem vacsorált este

 no történt még egy s más
nagyobb fiúkkal pofozkodott néha túrte
fakardok lovagkor vakáció vége
kastélyt képzelt a csűrbe

 iskolamester dicsérte eszét
szüret múltán az Avon-parton
átkulcsolta térdét
így várta ha jött az alkony

 venyigével a rostélyos
kályhát begyűjtotta a dada
hamar hullt le idén a hó
ágyából kikelt Will nézni éjszaka

 de most fekszik csuklón borogatás
hunyorogón míg parázsba néz
félálom a folyón túl Jenny
csészében tea méz

15.

Virágének

most arra gondolok édes
tudod ha 40 éves
leszek te is 40 leszel
2000 lesz 2000

gondolhatnék arra is tán
még mi lehetnék Istáng
jaj ha te meg Ilonc lesze
mikor 2000 lesz 2000

16.

Gubbio

ordas voltam leginkább ordas
mit mondjak az is vagyok
ordas

szamárkoró cirógatott
álmom fölszúrta moha

s csak nem leszek csak lennék kesztyűd kabátkád
hogy holtomtól holtodiglan hordhass

hát
így s nem terelt falkába félelem soha
bár üzdös egyre üzdös
az egyetlen emberi tűzhöz

17.

Szerelmes számadás az egyetlen görbe útról

Látod, ez a szerelem.
Hiszen máris sorolom
mindazon helyeket,
hol nem voltam veled.

Hol nem veled voltam:
a papírkereskedés előtt Pozsonyban – – –

Amerre a neurótikus
Vágot mindéig hegyek fogják hajszozni: „Fuss, fuss!” – – –

Nagyot néztek magyaros festmények a falakon.
Eltűnődhettek, ki voltam, az alakon,
végigette az étlapot
– előtte ezüstszegélyű képeslapok –,
de nem látta Nyitrát,
„Na várhatja ez is, hogy az üvegajtót rányissák.”

Munkács körül virágzó mandulák.
Határon szellő sodorta illatit át.
Szomorú lehettem. Akár egy messzi várrom.
"Ugyan ki vár rám?" – – –

A legjobban tán a kolozsvári kuplerájban hiányoztál.
Félreérsz. Mostanra minden szobája lakosztály.
Rötyögtem a fiúkkal, „miket láthattak e falak?!”,

de már a sötét készülődött a farkas utcában.
Alkonyodott Házsongárd alatt.
Zsebemben az utolsó 15 banis – – –

És álltam a fényben. A Rialtón talpig aranyban is – – –
Rómeó városa. Tudod, hol az Adige hömpölyög.
Hol a lányoknál nincs karcsúbb. Csak a ciprusok.
Ott minden fenyő és pálma arról susog,
„Nem oly biztos, hogy semmi sincs örök.”

Igen, fölnéztem Júlia erkélyére:
"Nem is olyan magas" -
jutott eszembe tiéd a pesti panelrengetegben,
s még pár bók, hogy szerelmesebben,
mint pillanattal elébb, kacaghas – – –

Bolzanóban pedig arra gondoltam pedig,
Velencéből erre szökött Casanova.
A Dolomitokon is túl. Vitte, vitte a ló.
Már ólom az ég teteje. Aló-
la én hova szaladhatnék, hova,
mint öledig? – – –

Mivel nem vagyok nagy utazó.
Se hazug.
Azért ennyi kilométer is ölel.
Ölel ez az ut.
S nemcsak versben a szó.

18.

Képeslap

(Lago di Garda)

Már nem is tudnám,
ANTIDAS vagy ADIDOS ingben,
de fehér nadrágban, mint a többi nyaraló...
Talán finom dohányból pácolt
cigaretta is sodortam, két szálat.
Mert én voltam az, én álltam meg a mólón,
s fölöttem megállt a Nap,
belevakított pohár italomba,
szikrázott minden parti kő ott a kikötőben.
És máris jöttél. Ujjongtam azon, hogy jössz a vár felől
le a sikátorokon. Illatoztál,
akár idegen bőrlevelű fák,
s oly karcsún lépdeltél, mint
az ismerős ciprusok délnek.

De nem így volt. Nem volt így.
Bár ne is tudnám! Nélküled
hogyan alkonyodott Malcesinében,
hogy hűvösödött addig annyi szépség,
hogy hallgatag összehúzzam csak magamon kabátomat.

19.

[...]

Ha már szívemig hull le, szívemig
minden inged,
minden inged,
mi történhetne még velem?!

Majd utolszorra ledőlő
nyolcása vérköreimnek
a végtelen lesz,
a végtelen.

20.

A kamasz esti imája

Énistenem, Jóistenem!
Én fogok aludni. S Te: nem.

S mondanám: Ő is... Csak mamlasz
ne volnék! Ki szerelmem lesz.

Vigyázz kutyusára! *Szutyok.*
Innen tudod, mit én tudok,

az Ő nevét bár ez ima
nem mondaná ki. No,

Ő az. Elesett. Azóta
homlokán heg. Oly apróka.

Nekem lábfejemen friss seb.
Akár Fiadén. Csak kisebb.

Fáj. Beleragadt a zokni.
Öledbe vágyom aludni.

21.

Kertbelátó

Magot köpdösve szerteszt
a létralányok terpeszt
bámulhatod, kamasz Kaján –
meggy vérzik mindnek ajakán.

22.

Kamaszkori napló üresen maradott lapjaira

(utolsó bejegyzés)

Ha most kaphatnék meg egy lányt
ha sánta is, súgnám neki: repülni tanítasz
ha vak is, súgnám neki: látni tanítasz
ha süket is, súgnám neki: szeretlek

(10 év múltán)

1974-ben bő trapéznadrágot hordtam,
hogy tessek Neked, mit ugyanezen okból
1978-ban csövesre szűkítettem a szabóval.

Elkoptattam azóta pár BLUE JEANS-t.
Végül azzal sem törődtem, hogy föl van-e
hajtva rendesen a száruk.
Pedig, hogy tessek Neked,
csupán az érdekelt tovább is az egyre
fojtogatóbb nyakú pulóverekben.

(20 év múltán)

Mikor ültetted, bűnöd is ekkorka volt
kamaszfővel tegeztél egy fáradt pincért,
most bocsánat-szódra int ez a rajtad is
túlnőtt rózsá, hogy nincs miért, hogy nincs miért...

23.

Ex libris

istvánbirsnek láttalak ifjúságom
amint lányingek csücske fényesít színaranyra
mióta nem csüngsz Ág-anyácskádön
visszakötöződni hiába szőke a rafia
fanyar havadat hogy irgalom kérd
még
ne hámozza ezüstös vasával a vénség

24.

Sylvie

*"Ermenonville-nek nincs is
közvetlen postaútja már!"*
(Gerard de Nerval)

1

Idáig fénylik
a kölyökkorból egy utcalámpa,
minek alatt
végig-
simítottam
cserebogarak
hátán,
s azok szállva
szálltak pléh-glóriába,
és izzott mindnek a háta
ottan.
5 meg 5 körmöd lakkját
most ujjbegyeim éppúgy simogatják.
De mégsem. Nem
ám!
Csak 10 cserebogár
száll el innen,
szállva
száll.
Az ál-
mom:
lábukra hurkolt cérnaszál.

2

Ajtón jött be a tenger is. Láttam én,
ahogy meztlábalsz a szoba közepén

és lábad ujjain mint tündökölnék
föl a kagylófényű körmök.

Hány perce is ennek? Mióta elmentél. Hiszen
sok ezer éves mészkőpor ül cipőimen.

25.

Kamasz amor sanctus

*"...találtak egy megkötött vemhet,
amelyen ember nem ült még soha..."*
(Márk 11. 2.)

Vitte szép titkát, vitte egyedül a szívem; Te
tudod, titka mi
lehetett városkád utcáin menve,
s hogy terhétől volt boldog, akár Jézus virágvasárnapi
vemhe.

26.

Naplósorok bor mellett

azt mondta tegnap
hogy most pedig inni fog
inni inni inni

minden korty után
régi lányok emléken
pörgette meg poharát képzelete
míg aztán tényleg elébe nem tűnt
egy messzi szent város
annak is egyik ódon tere
és ez ódon térnek a szökőkútja
miből ágaskodott és zokogott
felé egy otffeledett delfin.

27.

Októberi vázlat

I.Gy.-nak odaáttra

Tavasszal talpig zöldben,
illatozva hajladozott a fa,
s tovább ropogott a széltől
egész nyáron át dereka.

Aztán jött nap, hogy lombjába
ökörnyálat, akárha ősz
hajszálat egy kontyba
sodort füstszaggal az ősz.

Elpirult. És sárga
leveleit lábához engedte, ő
a hársfa, miként rikító szoknyájából
már kilépni erőtlen, megalázott szerető.

28.

Krokodil-zsoltár

Hiába hunynám szememet.
Napod gyűrűje fénylik már fölöttem.
Szívemet lassún körülmelengeti.
Hát nem mozdulok.

Zúzott fogaim közé szorult
ételmaradékot csipegetni
tátott számhoz röpülnek
el nem ijedő madarak.

Ha megmoccannék, jaj nekem.
Bendőmben egészbe lenyelt
évek s még órjásabb kövek robaja.

29.

Rímes sorok egy naplóból

Kamasz szerelmünk lánggal égett,
és ég felé vadul úgy
szökdeltünk, mint bozóttűzben
a kerge kis kenguruk.

Nevetséges, milyen magam vagyok.
És az is, hogy úgy rogyok térdre már,
ahogy terhével csak a földre,
Ura előtt egy vén dromedár.

30.

Vadevezős dala

„Lehet, hogy szerelme
földerül majd mással...” (J. A.)

holott egy
lustácska
tó hullámolása
szerint húnyod nyitod húnyod szemed

holott egy
lustácska tó parti sása
szerint kaszabolja meg simálja
pillád mezítlén szívemet

31.

Priapusz-dal

Hol még gyerekkorod sírását,
tüzön zöldvenyige sírását hallani -
ott szaladoztak rám s át
meg át fontak karodnak arany kaccsai.

Hol meg-megroppanva olajosan fénylik
az éjszakára szorított prés bordáinkkal -
ott kés-szőke rafia-hajad mindétig
nyiszolódik a torkomon mint dal.

Holott számlált év. Egyre. Holott csak ujjam darálóba.
A mustkádát a gazda télire majd kisikálja -
addig szemem szétfröccsent 2 boldog bogyója
elijedt seregélymadarak csőréből nézhet, néz hátra.

*(Arany kaccsai =A XVIII. században élt s a mesékben hívő
egyik hazánkfia - Csiba István - nyakatekert okoskodással még
1714-ben is hirdette, hogy a termésarany hazánkban néha a
szőlőszemekből is nőhet csöppek, indák vagy levelek alakjában.
Ezeknek a hívőknek sorait a különben csakugyan nagy
tudományú Bél Mátyás zárja le, aki egy tokaji szőlővesszőn
talált aranytekerics rajzát is közölte munkájában.)*

32.

Anakreon naplósoraiból I.

csuklód köré csavartad nyári ruhád szegélyét
s máris könnyeden szállt el akárha szitakötő a kezetről
utoljára cipődet rúgtad le minek oly vastag a talpa
mondtam mint amilyet Antigoné hordott a színpadon csak

mezítelen válladon izgatón fénypázmák örvénylettek
akárha verseskötetem oldalait pergetted volna a
melled bimbaján oda és vissza is végig
tán legutolszor voltál a karomban föl is kuncogván

A SZÍVED FÖLÖTT KEZDTÉL EL ŐSZÜLNI – – –

aztán elinteggetelek a fonyódi vasútállomáson és
a gyöngykavicsok mindegyre sírtak utánad a talpam alatt

33.

Anakreon naplósoraiból II.

Ősszel majd összehajtják azt a pingpongasztalt,
amin, hisz tudod – – –
S becsukják, mint egy fatáblás ó kódexet,
le is láncolják a teraszkorlátra,
akárha klastromok könyvtáraiban állna csak
szerelmünk régi éneke.

+

2000/09/13

Szép őszt ígértek a fecskék,
hiszen nem keltek Kisasszony napján se még
a Rodostónál és Rodosznál is messzibb utakra.
Melljük ültek hát a sürgönydrótokon
a mézes szőlőktől hízott seregélyek,
szemüket mindvégig a fürtökön tartva.

Míg szerelmem magányos szarvasa lugasodba tévedt.

34.

Anakreon naplósoraiból III.

Ég-kék legfönn.
Hegy-kék a túlsó parton.
Ég-víz-kék Balaton.

Innenső zöld part.
Sárga repcetábla.
Zöld árok balra.

Leégetett, koromló tarló.
Frissen sarjadott zsenge nád.
Bazaltzuzalékpor-szürke út.

Zöld árok jobbra.
Fehér orgonabokrok azon is túl.
Majd bakháton szaladó szőlősorok.

S megint csak
az itteni hegyek kékjétől
visszakanyarul odaátra
az ég-kék – – –

Csupán körmeiden a lakk
vereslik jobban a pipacsnál!
Csupán ruhád zöldellőbb
karcsú derekadon a nádnál!

Csupán szemed kékje világlóbb
a búzavirágnál!
Csupán hajad aranylik inkább
mint a repcecsokor!

Miért nem hagyod hát, hogy
belédkaroljak?

35.

Anakreon naplósoraiból IV.

Arács, 2000. X. 20.

Októberi párában
Áttetszőn ragyog
A Balaton tüköre,
Akárha azúron a lehelet –
S nem törlik madárszárnyak
S nem karcolják madárcsőrök,
Csak a parton süttetik maguk a Nappal
Récék, sirályok.

Smaragd szőlőszem csillan ujjaim között.
Levél pilinkézik a tóba.
Egy távolodó csónak a finom ködbe vész – – –

Nem ezt akartam mondani!
Fogom az ollót és szakállamból
kinyesegetem az ősz szálakat,
mire megjössz.

Átlátszóbb vagyok én a tónál, nézd!
Játszani veled
Eszem ágába se jutna:
Őszintébb lettem, mint a
Lombjaitól fosztott őszi liget,
Mely lassan telik varjúkárógással.

36.

Anakreon naplósoraiból V.

*(Mikor udvarában
Az öreg almafa kiszáradt,
Tövébe Izabella-szőlőt
Ültetett nagyapám— —)*

Bár sudaras
Fácska lehetnék újra!
És Te zöldsoknyás, drága,
reám föl- s fölfutosó
Vadszőlő volnál!

Összefogódznánk.

Nemcsak a mennyben,
De: gyökereinkkel!

37.

Malomtó-mementó I.

A Malomtó körül. Emlékszel?

Csakugyan
Ez volt itt nekem
a nászutam.

Nem lehetett
olyan szerencsém,
Hogy megláthassam
Veled Velencét.

Ősz és tél várt.
Meg behívó.
De az az utolsó
séta itt jó

Volt még, nagyon jó.
Lépteink mellett
Az öreg fűzek irigyelték
szád, hajad, melled.

Aztán már azt is elfeledték,
milyen vének,
Úgy örültek a mások
gyerekének

Is, úgy tartották
a fénybe e fák
A csüngő csöppéseket,
mint a nagyanyák

És nagyapák.
Így történt éppen
Minden akkor
1987-ben.

Fölfele vitt a nyárban
a meredek setét sikátor,
Csak innen tudtam,
hogymint a távol

Víziváros
ríóit járom – – –
S hogy csókom mennyi volt?
Nem álom,

Most magam
e lépcsőket számlálom,
Megvan mind,
mind a hűvösre hűlt 33 – – –

38.

Malomtó-mementó II.

A Kistónál

Tiszta kopasz már a diófa,

Olyan tar, mint egy öreg fogatlan vőlegény.

Bezzeg a füzek kontya oly dús,

Olyan friss illatú, mintha ifju menyasszonyoké.

Szegény diófám, Anakreon,

Édes öregem,

Incselkednek véled és kinevetnek,

S lásd, úgy úsznak messze tőled, akárha

Valahai csókok fickándos nyelvei,

A fürge halak.

39.

Újesztendei naplósorok a soliloquiumról

Ónos eső zuhog 1995 szilveszterének
éjszakáján. Micsoda pocsek útviszonyok
perceken belül egy dunántúli kisvárosban!
Azért Wim Wenders filmje (Az égbolt Berlin fölött)
látán mégis arra gondolok, ha néhány
vagy egyetlen árva angyal ama erősebb létezésből
pont' erre volna kíváncsi, mit hajtogatok
magamban, azt hallaná, hogy most minden ima
helyett folyvást egyvalakihez beszélek,
aki éppen ember és nő és nincs velem.
Ezek a szavak azután bele-belefonódnak
jóvátehetetlenül elalváselőtti fohászom szövetébe.
Hogy' van ez, Istenem, hogy így is kedves
lehet előtted valaki rebegése?

40.

Minden fürdőszobáknak dúdolója:

Miképpen rózsza
a szirmát
– mégpedig ahogy a zsoltárok írják –,
úgy ejted szoknyád
és inged le,
hogy 100 csélcsap
vízsugárka
zuhanna
rögvest önként két kerek
melledre,
s akárha
gyerek
kivánna
hörpölni –
köldöködnyi
szép csészéből csak
mohó nyelvem ízlelné meg
onnan elébb a verítéket,

ZSUZSANNA,
ZSUZÁNNA,
HOZSANNA
NEKED,
NÉKED
HOZÁNNA,
ZSUSZANNA,
ZSUZÁNNA!

(P.s. – azaz dúdoltam még egy
strófát utána:)

ZSUZSANNA,
ha leskelnének
rád a vének,
már a
kendőd ez az ének.
Már a
kendőd ez az ének.

41.

A másik agg levele

*"Szeretlek. De ne mondd senkinek,
Mert vén vagyok
S az emberek nevetnek."
(Füst Milán)*

Kút
fölött
a szélben két
fa rám zörög:

Guvadó gubacs-szemeit
égre fordítva a *tölgy*.
Meg a *mézga*; zöld
könnyeit tegnap óta, ni,

derekánál még nem tudta alább csordítani.

MÁR NEM HAJOLSZ FÖLÉM?
TÖBBÉ NEM CSOBBAN LE A NEVETÉSED?
MIFÉLE POCSÉTÁKBAN RESZKET TOVÁBB A TE

ORCÁD?

– folyvást

ígyen dörmöl hozzám a-
lul

Zsuzsannátlanul

a fáradt forrás

minden

szava,

míg

csak kerengek

itt

a káva

peremén.

SZIVEMBEN

MEGSEB-

HETTEM

VALA.

ÉN:

A VÉN

42.

Miniatúra

- az *Dániel* könyvéhez

Zsuzsanna-Rózsa,
Zsuzsanna-Bárány,
5 szirom-körme
a kert vizét fodrozza.

Enyves fa, tölgyes fa árnyán
ott kajáni hernyókok vagynak
s levelen át is téged döfölne
szeme két ordasnak, aggnak.

Zsuzsanna-Rózsa!
Zsuzsanna-Bárány!
Szellőcske sincsen
ami rajtad csisszen;

kármin köpenyed nélkül mióta
őket reszketed, reszketed csak árván.

43.

Madárreptető

Marton László 1957-ben készült szobrára

Többé már sose mer
Prófétákra
Szállani
Madárka,
Ám mezítlen válladra
És lüktető kézfejedre
Mégis cinke, rigó
Ereszkedik le.

Míg ülsz a menny alatt,
Nem félnek téged, nem, a madarak,
Pőre szívemet bár
Korbácsolja összefogott hajad.
Nem rebben a pillám,
Irigyel sármányt és csízt pedig,
Hogy dús öled gyöngyharmatot
Nékik verítékezik.

Mert ülsz a menny alatt
– Lábad elé hullott
Izzó üres fészek lesz a Nap –
Melled eper-bimbaitól
Nem is szállanak messze, ne félj,
A madarak!

44.

Négy évszak

Marton László szoborcsoportjára

1.

Tavaszi

Hajába virágot tűzött a lányka
És csak csokrot tart védekezően még
Amint már szép mellére pillantanak,
Hisz derékig gyűrte le leplét.

2.

Nyár

Nap-diadémost tűzött hajába most
És mellét a fényre kitárta
Pőrébber az érő gyümölcsnél is.
Hunyt szemét emeli égre. Nem kicsi lányka.

3.

Ősz

Könnyű szüreti köténykén átsejlenek
- pattanós szőlőszemek – melle bimbai.
Mézes talpait várja a mustkád. Rám néz.
Lépte egészen ért asszonyi.

4.

Tél

Fejét lehajtja. Leplébe burkolódzott.
Alatta vacog s mellére kulcsolja karját.
Homloka első ránca künn maradt gyümölcsé.
Csizma-nyomában a havat szelek kavarják.

45.

Marton László: Pénelopé

-1968 -

„*A szobor a test szavával szól*” /Rilke /:

„Már nem is a szerelem simítása hiányzik leginkább,
Tán csak a kiméleté,
Az irgalomtalan házban – ami volt otthon! -,
Honnan pusztul egyre – de van még –,
Vagyon és becsület.

Hol csak zabálják szőlőnk,
Vedelik borunk
A kéretlen jött kérők.
Pecsenyékük lészen az őzikénk.

Hogyan is tekintene ránk Bölcsesség-istenasszony,
Áruló cselédlány az, ki velem virraszt
A szövőszéknél.

Hogy Ulyssz hazatér,
Ne gondolj arra.

Ami a legvédtelenebb, az a legszebb.

46.

Legény és leány

1. Legény

Csikszentmihályi Róbert balatonboglári szobra szól:

„Így állottam meg vizitálók előtt sorozáskor is valaha
és így fogok az utolsó ítéleten is állani pőrén

akárha a márvány,

akárha a holt halak hasa.

Itt őszi ökörnyál szállong tekergőn, a széllel

jó s billémre tapad árván.

Én akartam a legnagyobbat ölelni köztetek és
most ökleim a combomhoz szorítom egyre csak
a parti jegenyéknél feszesebb vigyázzban.”

2. Leány:

Marton László Strandon című szobra szól 1952-ből - :

„Napra kitárom mellem-ölem én.

Testem a nagy fény felhőmbölyitette akárha

Egy órjás tengeri hullám.

Öklöm szirmosan nyílik szét a melegben,

Míg a talpam sugaracska csiklandja kajánul.

Már csak egyetlen

Mozdulatom maradott hátra

S ernyedve fekszem a forró part fövényén.”

47.

Anakreon (balatonboglári) naplósoraiból VI.

Ottkűnn zuhog az eső és csikorognak a kerti hinta
rozsdás kapesai a szélben, ahol nem régen még napra kitárt
melleid érintették a gyepet, ha hasra feküdtél –
ráncos lasponyák pottyannak a fűbe, magházuk csillaga öt ujjú.

A fűz pattanni vágyó ereinek zöld zubogását kihallgattad –
rajta lila, hús husu gomba füle nődögél.

A tóból a partra fordított barna stégek, akárha nyurga barátnéid
lábai – hosszan a menny fele kalimpálnak.

Piros és sárga leveleket sodornak a hullámok elibénk meg
megannyi nyári pezsgőspalack könnyű dugaszát
túlparti elszállt vigasságok halványkék gyertyacsonkjaival.

S itt benn pedig én, mert tégedet annyira szeretlek,
lányka, hogy néked bort is forralhassak,
begyűjtök mindahány nyarakon írott verseimmal.

48.

Szerelmes Szent István-apokrif Gizellához

„országnyi két karodban ringatózom”
(Illyés Gyula)

Szép a te térded akárha a csillámló Duna térde Visegrádnál.
Szebb a te melled párja a Tóti-Gulács kúpjainál.
Gyönyörúséges a te szemed mint a Balaton kék tüköre.
Csodás a te hajkoronád akárha hullámzó árpavetés a
Tiszán innen csak s finomabb a csókod a tokaji bornál – – –

Ölelsz akárha karjaid volnának a Kárpátok hegyei.
Öllelek holtomig hűen számolva szerelmes városaim
gyöngy csigolyáid rózsafüzéréen – – –

49.

Balatoni káprázatok I.

Kéklík a tó és
Kéklík a partja,
A szürke bazalt is.

Melled bimbai
Rózsakerekre
Kinyíltak a hóben.

Nem fogy a fény.
Úgy izzik az ég,
Mint drága fehér fém,

S körbe is ér,
Jaj, körbe, akárha
Gyürüd karikája.

50.

Malomtó-mementó III.

(Önarcképpel)

Tavasszal levelek
Ded bimbait vigyáztam
A meggyfavirág majd a
Nyárfapihe havazásban.

Nyáron nyakamba dőlt
(Mint tücsöknek) a zápor,
Ám mit nekem, boldog voltam
Egy szerelmes suttogástól.

S mert rögvest e vízparti
Vén platán alatt fogok állani
– Már a tavon reszketnek lombja
Barna-narancs árnyai –,

Hogy várjalak, lehajtott fővel:
Ha megjössz, oly fehérén és
Oly puhán simulj rám, akárha
Van Gogh fülére a kötés.

51.

Balatoni káprázatok

II.

Lángolva hervad
A tó partján a vidék.

Azt hittem, elérlek,
Ha lehajlok hozzád.
Azt hittem az imént:

Lehajlok, akárha a tűzhöz,
Legajlok, akárha a földhöz,
Lehajlok, akárha a vízhez – – –

Ám a következő percben
Már olyannyira messze
Voltál tőlem, mint a
Tavalyőszí ég.

III.

Kikukucsált
A téli Napocska,
S addig-addig incselt a rég
Látott vidékkel, hogy
A Szent György-hegy
Úgy kéklett már akár az ég,
S minden hófoltja
Bárány-felhő lett – – –

Pár perc csak és lásd,
A bazaltormok menten
Eltűnnek szemünk elől
A mennyben.

IV.

Szélről is szisszent nádszál a tavon,
Oly gyöngéd volt hozzád a Balaton.
Körbecsókolva csuklóidat
Karkötőül fiasiklót adott – – –

Kölyökarcom reszket lék tükörében,
míg nádvágók lova trappol a jégen.
S ha lehull a Nap a Badacsony megett,
Összes révedbe visszarévedek.

52.

A fából faragott mondja

(tisztelet Bartóknak)

Sok-sok évvel ezelőttről
Való vállamon, no lásd,
Ez a néked is tetsző,
Alig foltos bíborpalást.

Koronámat, bár hajítottam
Volna el én vagy százszor,
A Te kedvedért, csak itten,
Fölpróbálok ez egyszer.

Ifjúságomnak hótalan sörénye még;
Lehet mindenki vendég-haja már.
Kik a táncot veled szökelnék,
Csapják fejükre az első taktusoknál!

Az erdő egyenruhás zenekar: hangol.
S az évszakok valcerébe kezd. Szólít.
S nyiszorognak síró hangon, –
Hallod-e elnehezült térdem tuskóit?

53.

Bohóc-nóta

majd fönn fönn fönn égi porondon
ha nem rád kire lenne gondom
kínokra gomboltam túpárna-
szívem s mintha semmi sem fájna

pedig szorongás és szerelem
játszottak velem mindig velem
s velük én volt alkalom bőven
most hallgathatom hogy IDŐ VAN

gondom ha nem rád mondd meg kire
nem vagyok senkinek semmije
itt néki bár manézsából elcsap

voltam jó fia is tán szétszórt
majd havazni kezdek egyszer csak
egy estén mennyei fűrészport

54.

10 éves költő irkájából

Az óvodában, mert tetszettél nekem,
Mehúztam a copfodat.
Tavaly, az iskolai farsangon csak
Veled nem mertem táncolni.

Mindezekből is tudhatod,
Egy napon feleségül veszek.
Megsimítom a hajadat majd
És átkeringőzzük az évszakokat.

Aztán egymás mellet fogunk feküdni.
Fölébe pistikét fog ültetni fiunk,
Fölébe pedig boldogasszony papucsát a lányunk.

S jó egy unoka hozzánk, csak úgy,
S hosszan nézi, nézi a naplementét,
Míg biciklijét a sírkövünknek támasztja.

55.

Dal pünkösdi királyka-koromból

Pirosít, pirosít május,
Lángol az arcom.
Sugdossa egyre, hogy
Fölcicomázzalak.

Íme, a páros cseresznye
Fülbevaló éked,
Pipacsból s búzavirágból
Lesz korona homlokodon.

Csippentek koronaékszert is,
Málna rubintját reája,
Fésűvel nem hajadhoz érek,
Fogai közt a ribizli gyöngyei.

Pirosít, pirosít május,
Lángol az arcom.
És ajkadon epresedik már
Valahány csókod.

56.

Két diákkori éj

I.

Latin költők verseivel
Kötném le magamat,
De nemigen érdekelnek
Az oldalak és a szószedetek
Most közeledben.

A közeli kocsmakert
Rusztikus fapadjait
S X-lábú asztalát
Irigyelte volna Tibullus is,
Mind kikerültem.

Sajnáltam a parti platánt,
Így nem sikerült szürke héjába
Nevednek betűivel
Szíveket vésni
Vergiliusként.

Kollégiumi ablakod alatt
A hajladozó ciprusra,
Nem temetői az! ?
Akárha Horác, én
Mért haragudnék?

Catullus fivérsirató
Hexaméterei pedig
Jobban kattognak már
Bennem, mint Balaton felől a
Gyorsvonatok.

Nagy szél fú odakint.
Ázik az asztal.
Csikorognak a fák.
Sok vonat jön-megy.
Nem alhat az Echó.

Majdnem szomszédos
A szobánk... Hajnalig ő is
Hallja a vihart: virraszt
Nem tudja mitől boldog
Priapuszod.

II.

Női cipők csikorognak az álmom kavicságyán,
Leány lábbelik halkan, de hajnalig:
Többek közt faragott fatalpú klumpák,
Kerekorrú, kényelmes alföldi papucsok,
Vászonból készült magasszárú kismamacipők,
Méregdrága báli topánok,
Térden felül érő műbőr csizmák,
Bőrszíjas saruk és szinte-gyerek szandálok.

S közülük csak egyben van benne a lábad,
Abban a győzelmes nevű könnyű NIKE-ban
Hanyagul be sem kötötted,
Be sem is fűzted a pertlijét.

Ha sírni kezdenél, jaj, súlyosabb volna rajtad
Mint ama Van Gogh-i bakancs pár!

57.

Kéztanulmány

Kamaszlány a hivatal várójában,
De lehetne orvosi rendelő ajtaja előtt is.
Mellette ülök, míg rám nem kerül a sor
A fehér folyosón. Álló órán átul
Nem lehet tétlen az ember.
Míg csak nem szólítják ?Jékely Zoltán
Szép szavával élve ?
Könnyíti a várást.

Ujjaival malmozik először a lányka,
Szinte hallom is már azt a malmot kelepelni
A völgyben. Ritmusa gyorsul.
Egyre sebesebb, de leáll.

Kézfejen a hegekről Illyés Gyula
Drámasora jut eszembe:
*A haza csak egy szó,
De a leégett malom: valóság.*

Barna sálja rojtjait simogatja aztán.
Még mielőtt elkészülne a lányka vele,
Arcát belefúrja a szétszalazott puhaságba.

Ujjbegyével lassún és lágyan
Egy fekete pompom-fejecskén köröz.
Majd villan egyet arany körme,
S már pofozgatja, mint macska az egeret.

Az ilyen ujjakért Babits Mihály
Szívesebben ontotta volna a vérét,
Mint száz királyért és lobogóért.

58.

Malomtó-mementó IV.

Mintha egy messzi Karácsonyból
Perdült volna zöldsoknyásan elő
E kánikulába, illatos gyantát
Izzadt a fenyő;

S a platán ága úgy nyújtózott
Akár szürke lovacska nyaka,
Hiszen alatta várakoztál,
Szinte nyugtalan volt – a fa;

És boldog, és fényes volt a tó
S akárha a Te bőröd, oly selyem;
Egy szellőtől megrázkódott
A vízi petrezselyem;

S ringtak a tavirózsák
Mint úszó mécsesek,
Hogy a parti hosszú hajú fűz
Már örömében könnyezett.

59.

Malomtó-mementó V.

Egy lusta béka kapaszkodik
Vizililjom levélre,
De a szitakötőt – odébb röppent –
Nem érdekli, hogy fölért-e?

A cikkanó fecskék bögye
Lágyan érinti a tavat.
S csak éppen hogy egy szellőcske is.
Mint gyors vizipók szalad.

Megadón biccent fejével a fűz
Ha majd őszi vizekre hull árnya,
S tovaúszik a lombja, akárha
Elijedt aranyhal-csapat.

Parton pityergő gyermek fogódná
A szilvakék egekbe, hát hajtani
Kezdi a hintát, s helyette
Sírnak tovább rozsdás kapcsai.

60.

Anakreón naplósoraiból VII.

Elbújnék, el, a mezőben és a vadonban is én,
Mert megtalálna ugyanis, ha játszna velem
Bár csak egy évet: a Szerelem.

Tavaszontra kiszáradt patakok medreiben
Ha a régholt forrás fele lépdelnék,
Az a fecske te volnál, aki szárnyaival
Úgy súrolná a bokámat, akárha a hab.

Jó nyári esővé meg kánikulába' ha válnál,
Megengedném, hogy tenyeremnél átszögezz,
Hanyatt réti fűben tárnám karomat szét,
Hisz századok óta mosdatod a Balaton partján
A homokkő-Krisztusokat is.

Őszre reám fölfutosó, illatos vadszőlő ha lehetnél,
Télre pedig őzike, vajh, aki megharapdálná a kérgesedő
Szívemet.

Elbújnék, el, a mezőben és a vadonban is én,
Mert megtalálna ugyanis, ha játszna velem
Bár csak egy évet: a Szerelem.

Tapolca, 2003. VI. 19.

61.

AMOR SANCTUS

lám lehullott hajcsatod
magnóm előtt hagyd csak ott

mosolyogsz mily semmiség
azt mondom hogy semmi s ég

mint nyári strandon igen
olyan még a szőnyegen

csillan bár az őszi fény
csatodnak félkörívén

akkor is Rád gondolván
ott áll majd karácsonyfám

magnóm s én három torok
dicsérik a pásztorok

a követett csillagot
fenn ragyogó hajcsatod

62.

Tavaszkérlelő

Gördülj a dombra, Napunk,
Forrósítsd föl újra a
Téli bazalt pirosát,
Hadd sütkérezzen rajta
Egy pöttöm zöld gyíkocská!

Barkázzanak a fűzek,
Kéklő vizeken ringjon
A barna bárka megint!

Várom a domboldalban
Hogy fény-örvény pördítsen
A kedves napernyőjén.

63.

Himfy-szerenád

Lélegzetem fognám vissza
Így is alig moccanok
Látok hajad lugasában
Sziporkázó csillagot

Alatta hogy illatoznak
Szép birskörte-melleid
Fülem tücsökdalokkal és
Egy szavaddal megtelik

Nem volt szüretem ily boldog
Sem gazdagabb mint veled
Hogy levettem öledről e
Pirók szőlő-levelet

64.

6 koccintás Omar Khájámmal

Nem kellene kongó szavak, tölts csak, kincsem,
Szádon kívül más Nap az éjben úgyszincsen.
Némíts el rubin borral, ? mint tested: láng.
Bűnbánatom könnyű, akár incselő tincsed.

Igyál bort! Úgyis utánad jövő esők
Csiszolják le neved rőt homokkövekről.
S míg csúzos ujjad engedelmes mind,
Oldjad meg lánykád homlokán a hajkötőt.

Nem tudom, aki formálta lelke s testem,
Pokolból hozott föl? Vagy csak égből estem?
De a lányt, de a bort, de a lantot is
Mennei kölcsön gyanánt előlegezte...

A pohárban – bár fölé a kedves rég hajolt –
Még mindig az Ő arca ringatja a bort.
S mert oly igen láthatná újra velem,
A rózsasalugas ágain bújt át a Hold.

Hűl a sivatag, ám én nyomodba eredek,
Lábfejed boltozatán csókolnám eredet.
Másnak a festett szája sem érdekel úgy,
Bárhogy is izzon a holdszinü fátyol megett.

Szeretetlen szívektől messze szalasszon,
Sivatagéj-hidegektől őrizzen a sorsom,
Mert úgyis ideér, értem is eljő egy
Napba öltözött vagy Holdfátyolozta asszony.

65.

Zánkafürdői Anakreon

Árnyékod arcomon
Csak annyi volt, mint
A búcsúzó fecske
Szárnyának rebbenése,
Ám távolodásodat
Hallva hallom –
Barna cipőd kopogása
Az aszfalton fényes
Vadgesztenyék kopogása.
Szemem látásodra hát
Nem fénylik többé föl soha,
Bágyadtabban az alkonyi
Napnál szétnéz még
A nélküled-tarlók
Szélinél néhány szál
Kikerics kedvéért.
A Balaton mellett
Egykedvűen térek le már
A kiszáradt Csorsza-patak
Medrébe, s lépdelve
A valahai forrás fele
Várom, hogy könnyű ujjad
Helyett vállamra hulljon
Az első hópehely.

66.

Zsoltár, első havazáskor

derekán holt
apja öve
ki leoldotta áldott
az az asszony

Uram
tartsd őket
csücskében takaródnak
akik eddig távol csak
egymás bőrében forgolódtak

67.

Pillanat

Most megsimítasz, mialatt
Már föl sem pillantanak
Fél lábon alvó vadmadarak,

Kik álmukban is még
Verdesnek
Lábadnál itt

Szárnyukról a víz gyöngyeivel
Messzi halak boldog ikráit.

68.

Évnapi vers

Nélküled-Télben
A mezíten szobrokat hiába
Takarná bárki, mert úgyis azt hallanám
Egyre, hogy fagy feszíti szét
A márványszemek erezetét.

Nélküled-Tavaszbán
Pedig nem pirulna velem
Együtt egyetlen nyárfa rügye sem,
S elsápadnának lábadnál
Minden héricsek.

Nélküled-Nyárban
Nem növesztenék
Hosszúra hajuk a zöld füzek,
Néznék csak a kék tótükörben
Megnyesett fegyencfejüket.

Nélküled-Őszben
Amoly rossz csönd lehetnék magam
Csak, nincs-lombok sincs-surrogása. És
Elmaradna hirtelen
A végtelen tücsökcirpelés.

69.

Cirpelő

(variáció Keresztury Dezső versére)

*Szeretlek! mondom egyre
S: szeretlek! – újra még,
Mint viaszt, mézet szedve
Zengi, zsongja a méh,
Vagy ahogy reggel-este
Pólyálja fájó sebre
Az orvos gyógyszerét.*

(Keresztury Dezső)

Mert most nem vagy velem,
Akárha a tücsök, egyre
Csak azt, én csak azt cirpelem,
Hogy szeretlek, szeretlek, szeretlek.
Hát hallgattass, kérlek, itt el
Közeli lépteiddel!

70.

Árnyból az angyal

Először lépdeltem Feléd
Számlálva hársfa-társakat
Az őszben,
Hogy bátorítsanak.

Lombjaikat bárhogyan
Aranyozták,
Levetköztek mire
Odaértem Hozzád.

Már visz a lábam,
Néznem sincs mit széjjel,
Őszi nap van-e vagy
Karácsony éjjel.

Minden tócsában csillag
Világol ez útra,
S olyan könnyű a hűség,
Cipőm is tudja.

Glóriás
Uticalámpák alatt
Árnyékom, követ
Majd előreszalad

Házatok felé,
Ahol vársz már,
S mintha a falak
Mögött is látszanál,

Angyal röppen
Be egészen vasalódig,
Üdvözölne, de a csöndben
Csak meghatódik.

71.

5 tanka

Dérverte
Fű és nyuszifül-levelű
Virágok a kertben.
Nyomodba, ha kél a Nap,
Ezüst könnyek hullanak.

+

Velem VOLTÁL. Roppant
Horpadott nylonflaska
A sarokban.
VAGY... S minden eredeti
Formáját visszanyeri.

+

Hó-
Fehér melled bimbaja mint
Hegyes csipkerózsa-bogyó.
Pillám verdes akárha
Lázás madárka szárnya.

+

Csak mióta nézlek
Hány tócsa maradt
El léptem alatt?
Vedd mind arcaim egyszer
S látni fogod – a tengert.

+

Ez mind igaz. S igazabb
Csak egy, lángnál is pórébb
Pillanat:
...szíved-forma-levélke
arcom lobban a szélbe.

72.

Vallomás helyett

Én csak
A templom falának
Motyogtam legszivesebben amíg
Meg nem szólítottál

Én csak
Száz és száz oldalakat
Róttam teli mintha
Egy közület postáját
Intéztem volna addig amíg
Meg nem jött Tőled az első levél

Én csak
Hátrakulcsolt
Kézzel sétáltam
Mint a fegyencek vagy akárha
Egy igen magányos költő
Egészen addig amíg
Belém nem karoltál

Én csak
Fanyar gyümölcsökkel
Izesítettem a szám
Legföljebb dércsípte
Mézeseekkel az őszben amíg
Meg nem csókoltalak

73.

Vázlat

Nem tudom azt, hogy
Mit is adhatok Rád?
Bántana nagyon,
Ha elrontnám eleven aktod.

Tán a zöld Balaton
Vízéből varrott szoknyát?

Vagy sirályközelben látott
Felhőske-fejpántot,
Hogy úgy vakítson fehére
Mint a vitorlák?

Inkább ringass egészen
Melled számócás félszigetére!

74.

Születésnapomra

Az utcákon ahol
Hazafelé megyek
Néhány kutya tutol
Csak egyet-egyét

Most még nem hallani
A járdán ömölve szét
Harangszót Hajnali
Fényben sok üvegcsérép

Lön pocséta-tükre
Esőtől a minap
Uticalámpák csüggedt
Glóriáinak

Tűztövis bokorban
Olykor láng-alkonyat
Hozzád gyalogoltam
S járt ki pesti vonat

Megszámlálhattam vón'
Karácsonyfáitok
Künnről sem haragvón
Előtted nem titok

Ha majd egy akác nyit
Az lehet itt enyim
Átölelem ám mint
Jaj Szergej Jeszenyin

De szólj rám viháncért
Hisz nem vagyok magam
Mosolyodba járnék
Bár folyvást hangtalan

S hol Téged vártalak
A Kistónál jobbra
Zöldhajú fűz alatt
Gabriella szobra

Hát bronzba öntetett
Férjura poéta
Is Köröttük veled
Verssé vált a séta

Hazának is ma lásd
47 éve
Hívlak mint havazást
Októberhez érve

Ki más várna ott
Nem jött hó se álom
Kap fehér huzatot
Rétszín hálósákom

75.

Március

Születésem hava: elmegy a hó,
Pattan a puha barka.
S nyárfarügy szeplőzi
A kék mennyet, amíg tartja.

Olyan jó, hogy nem érek véget
Ott, ahol ujjbegyem,
Hanem simogathatlak
Véle végtelen.

S fejem épp a háromszín kokárdára
Tudom hajtani,
Mely alatt ismerősebbek csak
Melled barna bimbai.

Aranylik minden alkonyi ablak
Hazáig ám,
Hogy szavalhatom ars poeticám:
Szerelem és Szerelem.

76.

Óda helyett levéltöredék a Kedveshez

Szép a kencékkel takarékos asszony,
Mint Te. Nem használsz szemceruzát, ajakrúzszt
És modern csempés feredőszobádban
Sem piperészkedsz,

Mégis oly fényes a korallpiros szád
És oly ívellő feketés szemöldöd,
Mint a Hold körmöd kicsi ablakában –
Fénynek elég is:

Látva látlak, lám, ha zuhanyzol. Én meg
Ázom éppen láz-veritékben itt, beh
Távol, és bújnék tusoló alá már
Utcaruhástól

Melled oltalmát bitorolva, két szem
Epredet rajt' úgy simogatni vágynám!
Köldököd csésze, teaízt nyalintni
Kéne belőle!

Éget, ég rőten radonporos ing.
Eltömődjék hát lefolyóluk, úgy-e?!
Csak taposs rá. Vigy igazabb kutadhoz.
Nyiss mohos édent - - -

77.

Hódolat Louise Labbénak

„öntsd csókodba minden ízedet” (L.L.)

Tudom már, hogy a szeplős barack
Ízét mért tanultam? Csak azért,
Mert húsa méz s omlatag maraszt,
Ha a forró bazalton beért.

Tudom már, hogy meggy és cseresznye
Mért vett föl kacagó fénymaszkot?
Majd mért serkent vérük esengve
Fogamnál? Kölyök bút halasztott.
Tudom már, hogy kései körte
S alma hámozott havából hogy
Találhat parázs örömökre
Mosolyod vonásán ki boldog.

Most tudom már, hogy minden itt van,
Itt van mind-mind a csókjaidban.

78.

Szerelmes lamentáció

Ahogy a pápai fürdőben ringatózhattam karjaidban, szinte magzat
Ahogy megcsókolhattalak teázóban, pizzériában, moziban és áruházi próbafülkében
Ahogy üvegtálcába öntötted nekem a franciadrazsét
Ahogy a vonaton csomagolt szendvicseiddel kínáltál
Ahogy a fürdőszobában tiszta törülközőt terítettél rám
S ahogy kicsipkedted a hajszálaim a lefolyóból
Ahogy megmutattad egy életre mobiltelefonom, pénztárcám s kulcsesomóm helyét aktatászkámban
Ahogy egymás mellett ülhattünk a füredi kurszalokban, a keszthelyi kastélyban, a pesti színházban, a tapolcai Szent György panzióban
Ahogy sorban álltunk postán, vasutállomáson vagy ruhatár előtt
Olybá a badacsonyi és a szigligeti mólón
Ahogy az iskoládtól házadig kísértelek
S ugyanannyiszor SMS-haikut is írhattam Neked
Ahogy körbesétáltad velem az őszi ligetet, a téli városkát, a tavaszi malomtavat
Ahogy Van Gogh festményein a színekre-formákra mutattál,
Ugyanúgy alkonyi napra és csonkaholdra az ujjaddal
Akárha helyére húzod az utolsó függönykarikát

Miképpen megfogtad a kezem a Miatyánk alatt

79.

Van Gogh Két levágott napraforgója

Forgott szédülten
Vakmeleg nyárban:
Parasztzoknya, fakerék.

Örvénylett fehéren a Nap,
Míg felgörgött a menny
Tetejére.

Forogtunk mi is
Olyas zöldben, mint
Örvényenként a folyó.

Közben egymásba
Cirmoltak a szempilláink
Lángszirmai.

Hát ellobbanni hullámoltunk
E rozsdavörös
Tengerig?

Hunyorgunk,
Hisz alig hajtottuk
Le fejünket aratáskor.

Uram, hagyj még kicsinyt
Bódulni a fényben,
Ne legyünk hamvad!

80.

Az osztrák Szapphó

– *Joannes Batsányihoz*

mégy az allé fái alatt
mégy szomorúan
legszebb férfi te hívséges uram
nézek utánad

hallod-e drága
vígán csilingel a lóvasut is
indul Bohémiába
hallod-e drága

csak járod az allét és számlálsz
ki maradott hazafi-társad
s ők látnak itt illatozó hársak
Linzi tavaszban

uszályok után nézel nézel hosszan
viszi a víz lefelé a Pozsonyban
és Pesten kikötőket
féltelek édes

megállsz én lehajtom fejemet
szomorúbban mint vert forradalom
s mint messzi gyerekkorodból a malom
sírva szeretlek

elfuvintod a mécesest esténte
gyöngybetűid fénybe' se értem de
tudva tudom hogy
 hazám mindigre ott van
 már ott van a két karodban

81.

MARADJ VELEM, MERT...
(Omaggio Szabó Lőrincnek és Salvatore Quasimodo-nak)

Maradj velem, mert rögvest este. S úgy, ahogy senki még nem
mert.
Rám szakad a tétlen s álmok zsúfolta éjszaka napra nap.
Maradj velem, hisz fogy a fény főnről és mind a kutakból is.
Lombjukba bújt Nappal elgurulnak a gyerekkor bokrai.

Maradj velem, mert tollam hegyén már az Esthajnal csillaga.
Lemosdottam útjaim is mind a tusoló lefolyóba.
Ágyamban hanyatt várom csak, hátára vegyen a Balaton.
Vagy hajolj fölém, mint ringó ladiknak zöldhajú füzek.

Csak holt apám látogat, s kér, hogy abba ne hagyjam a verset.
Nem látja a szem. Akárha a szív zuhataga mögött állna.
Maradj velem, mert sötét lett, hideg. S már lázasak a fészkek.
Nem lát szemem. Vak golyóbissá fáradt s vállgödrödig gurul.

Maradj velem, dajkálj csak teánkban hűlő majd'-kerek Holdat.
Maradj velem, mert egy ember, mondd, mi módon melegedhet
meg?!
Dőlt karácsonyfa fölöttem az Orion. Válladra hajlok.
Gyúlj gyertya hát, éjszakákon át imádjam kiskörmöd ikonát.

Rámfúttál. S én férfiként reszkettem meg, akár a gyertyaláng.
Nincsen rajtad semmi hidegség, ha csak öled övén – a csat...
Szeretlek, mint a zengő húr a gitáron az ujjbegyedet.
Homlokod havasán gödölyevérnél is szelidebb szeplők.

Akárha számra maszatolt lasponya: csókod finomsága.
Mandarinhéj-ruhából kikopált tested oltja a szomjam.
Nem imádnám melled, ha csak elefántcsont palota volna.
Nem sebeink a valóság? Egyedül csak a bensőbb rózsád!

Elhajolhat tőlem akár a végtelen, csak Te légy velem.
Gyertyáról sztearin gördül percenként, s tisztán, mint a rim.
Varsázza az időt ujjunk ágaiból font kosaracska.
Szárítkozunk egy parton, hol ajkad s mosolyod épp egybeér...

82.

4évszak

1.

Kék pillangó békatutajra ereszkedik éppen.
Nem locskol hullám sem a széltől, s még a hajótól
Sem, - Badacsony fele rég ment. Kisfiu épít iszapból
Várat a parton, csöppen a fal, híd ujja hegyéről.

Lásd, azt hittem balgán, én legalább e bazaltra
Szépen emelhetek annyit, mennyit a hit föl a hegyre.
Jó, ha van egy kápolnavirága a szép szerelemnek.
Temploma? Omlik az unt sár. Mást játszik a gyermek...

2.

Őszi vizek tükörén úgy ring halovány lila felhő-
bárány, hogy vele úszik a rózsaszín alkonyi égbolt.
Menny fele ugrik a testes amur, mint delfin a habból,
S így követ engem. Utolsó járat idén e hajónk már.

Ágyó, ott a fagyöngyök a nyárfán távolodóban,
S mind közelebb jön a túlpart, lám, a Fülöp-hegy opálja.
Sárga-piros levelű lesz majd a szömörce s a szőlő.
Kéklík még kicsikét, és lódul a lánc a molóhoz.

3.

Míg a családok kuksolnak meleg otthonaikban,
Fáztál már Bogláron a téli molón egyedül is?
Hízik a jég, repedez, sikogat s nyög. Buffan, akárha
Kanna, cigány-muzsikus keze közt, vagy fegyver – katonánál.

Partra lök éjszaka csónakokat s bóját a sötétben,
Mert így pattan a jég, és épül a több emeletnyi
Jégpiramis-sor, amely kész van, mire hajnali szél jő.
Díjad ez: emlékműve előtt áll tiszta magányod.

4.

Márciusokban ilyentájt már füttyörésztem e parton.
Langy szellőcske dudolt vígan, bucsut intve a télnek,
Most meg a jég-keretezte kiöntés tükörén a
Fény is alig gyúl. Bajszom a sálam alatt harapom csak,

Csukva a szám, ám szólnak a nagy fák, csikorognak
Sírva a tó s a Bakony fele órjás atyjuk után. S halld
Tőlem, egy árva magonctól, testvérem még belesajdul
– apró mandula – lombtalanúl is a böjti szelekbe.

MŰFORDÍTÁSOK

Quintus Horatius Flaccus

83.

Chloéhoz

Lánykám, mért menekülsz tőlem oly oktalan?
Nem járt ösvenyen az őzike így szökell,
Így vágy anyja után, míg
Szellők-árnyak ijesztgetik.

Reszkettet tavasz is, lombra ha ráfuvall.
Félsz és botladozol s inda, számóca közt
Csak megmoccan a gyík, már
Szíved véti a ritmusát.

Tigris, lám, aki bánt, nem vagyok én, ne hidd,
Nem törné, dehogy is!, össze a csontjaid
Legforróbb ölelésem –
Mért is kéne anyád ide?!

84.

Thaliarchushoz

Lám, hófehér szentgyörgy-hegyi fákra hull
Sűrű pehely s szőlők sora horgadoz,
Fenyő belégörnyed gerincen
És a Tapolca felől futó ér most

Jég foglya. Tégy hát tűzre akáckarót
És pinceajtót nyiss, a lopóüveg
Ragyogjon e télben nekünk csak,
Teljen arany boraiddal, ej!, meg.

Jóvétevédik mind ami rossz ugyis
Az ég alatt, elfárad a szél, csitul
S nem birkolódzik majd a ciprus
Szép derekával, a gesztenyékkel.

Hány új nap az, mely még ezután jön el?
Mért kérdenéd. – csak csapd a bevételek
Közé, s amíg ifjú vagy, el ne
Hagyd szaladozni időd szerelmes,

Táncos találkák nélkül, öreg korod
Hisz messze sincs; őszén s kötekedve jársz...
Ma szállni hív a végtelen tér
Vagy cicerélni keríts zugot hát,

És tudd, azért sikkán nevetése a
Lánynak, hogy rálelj, bárhova bújt el ő;
A záloghoz húz egészen,
S mérges is lenne, ha már kerülnéd.

85.

Caius Valerius Catullus

109. carmina

El nem múlik a láz, ami éget tégedet és nem
Hűl ki irántam ez a nagy, megígért szerelem –
Hogy tényleg legyen így, ti segítsetek eskü-szavának,
Kérlek benneteket, égbeli istenek is!
S életem, innen s túl a halálon majd e szövetség
Szent köteléke legyen a mi kezünkön örök!

86.

Johan Wolfgang Goethe

I. római elégia

Hallgatag utcakövek, valahára, magas paloták itt!
Szóljatok egy szót bár! Néma a Génusz is?!
A falakat s köveid, szent város, lélek itatja
át, hisz Róma örök. Csöndje ma bántja fülem.
Súgni ki fog bele, el ne veszítsem utam, lesz egy ablak
tán, amiből üditőn lányka lenéz s szeme láng?
Nem tudom azt, melyik utca takarja előlem el őt még,
majd kire, boldogan, én mindig szánok időt.
Oszlopokat, palotákat s íveket és romokat mint
meglett férfit csak nézem a séta során.
Érted hátrahagyom hamarost ám mégis e látványt:
szentély légy te magad, Amor temploma már.
Róma: világ. S amiképp a világ se lehet szerelemnek
híján, nélküle úgy Róma se Róma, de rom.

87.

VIII. római elégia

Mondtad: rút kacska voltál gyermeklányka korodban,
így nézett az anyád, csúf békára, le rád,
Kedvesem, - ó milyen érdekes és mily' furcsa teremtés
voltál akkoriban. S nincs ebben különös!
Nem vall borra a tőke se, míg a virága nyíl, ám már
isten is, ember is élt-halt ért fürtjeiért.

88.

XVI. római elégia

– Kedves, nem jöttél ki a szőlőhegyre ma, mondd, mért?
Ott vártalak én egyedül pont' a találka helyen.
– Jártam időben ahelyt, de a bátyusod épp megelőzött,
szölleje vesszei közt hajladozott az öreg.
Usgyi, kiszöktem a rendből! - Ó, te kis ostoba flótás!
Hát seregély csapatok elleni harcra való,
szalmával kitömött báb volt az, ócska ruhában.
S még segítettem is így balga fejemmel a vént.
Mert csak az önző óhaja teljesedett be, hiszen nem
lopta madár a bogyót s érhet a húga tovább.

89.

XVII. római elégia

Jaj, hogy utálok ebek csaholását, a kutyalármát,
a vakogás fületem széthasogatja, ha szól.
Ám ha a szomszéd kertje felől fölzeng a nyüszítés,
boldogság, igazi, fogja el a szívemet;
mert amióta te jöttél titkon a kerti kapun be
hozzám, lányka, ez eb így csak rád ugatott.
Kedvesem, azt hiszem én most, ebben a percben is éppen,
hogy közelítsz. De ha nem: akkor is téged idéz.

90.

Heinrich Heine

A Dalok könyvéből

Nagyon szerethetem azt a szempárt,
miből kancsi rímpár lesz egy dalocskán.
Kivált ha tollam tercinát cirkált,
hogy csünghettem szádon én, csöpp locskám!
S oly pofiért bomlok, miből nem árt,
ha stanza is összeáll lassacskán.
Ám lányka-szív, melyben nincs köszönet -
sosem lesz abból épkézláb szonett.

91.

Batsányiné Baumberg Gabriella: Őneki

Káprázat vagy néha csupán, ahogy
Arcod lebben
Elébbem, majd rám vonódik mosolyod,
S tűnik sebesebben.

Visszaidézlek éjszaka olykor,
Hoz az álom,
Alakod kilép éppen a páragomolyból,
S szív-békém találok.

Rád gondolok az alkonyi kertben,
S ha a Holdat
Kélni látom, szirmaival viharverten
Ott egy rózsza horgad.

Ha fát csavar, tombol minden elem,
Villám csattan,
Majd ha e vész pihen, így is, úgy is velem
Vagy gondolatban.

Rád gondolok, szüntelen Rád, éjjelente
S nappalonta,
Bár meg nem láthat színről színre szemem, de
Őriz csak vágyódva.

Nélküled-nap előttem még hány van?
Bánt a bánat,
Vesztett nyugalmát vágyja a szív magányban
Vissza utánad.

Fordul-e még felém a szerencse?
Lehet, vak bár,
Csak sorsomnak egyszer majd megjelentsé,
Hogy láthatlak már!

Ó, lelkem fölfénylő fele, Te,
Ne légy távol,
Kedves!, Gabrielládhoz elgyere,
Mert meghal a vágytól.

92.

Batsányi János: Gabriellámhoz

Immár ne aggódj érettem, Kedves;
Nevem eljut majd, ha üzennék,
Bárhol lesz új otthonom: szívedhez –
S majd neved az én szívemen ég.
Boldog e szív, ha tiéd is az,
Nem hinné soha, hogy nincs vigasz,
S azt, hogy rémisztheti távol:
Arcod kísér határokon túlra
És szívemben ott világol,
Hidd, ha kihuny, éltem is kihunyna.

Párizs, 1814. augusztus 15.

93.

P. B. Shelley

... - nek

Hőköl a szám, ha csókolni kész,
hát nyújtsd csak ajkadat;
a szívem olyan bazaltnehéz –
állnád e súly alatt?

Elfordulok. Mégse vidd el, ne,
hangod, se léptedet;
szorong a szív: pokolperzselte –
s angyaltisztán szeret.

94.

Alfred Tennyson

A molnárlánykához

Állsz előttem Drága, Drága!
Szavam szép asszonykát köszönt,
S imént voltál molnárlányka.
Bárcsak lennék fibulagyöngy:
Moccannál, s én hajad alatt
Csókolhatnám hószerű nyakad.

S vajha fűződ is lehetnék,
Vagy derekadon öv, kerek,
Lágyan fonnám két mellecskéd
És hallgathatnám szívedet
Végzetlen az időn át
Akár malom zubogását.

Ám leginkább medalion
Lennék, rajtad-csüngő-forma.
Bánatod lehúzna bizony,
De fönt: örömed csókolna.
Ajkaidtól így napra nap
Éjjel sem volnék lankatag.

95.

Elizabeth Barrett Browning

43. portugál szonett

Hadd mondjam el, hogy' szeretlek, Barátom!
Szerelmem minden tájon általér
Születésen innen, s túl a halálon
Is, hol eltűnik az idő s a tér.
Szeretlek szürke napokon, ha látom
Sürgő kezed, s gyertya gyér fényinél.
Szeretlek, mint ki lemond jutalmáról,
Bár harcban hullt vére jogaiér'.
Szeretlek azzal a tüsszel, ami még
Hajdanvolt gyerekkoromban égett,
Mit annyiszor hagytam kihunyni rég,
S mint szentekben hitem, nem ért véget,
Most mosolyom s könnyem tovább őrizték,
Aztán az Úr, ha lobbant az élet!

96.

Georg Trakl

Élisz

1.

Megtelik csönddel egészen az aranyló délután.
Órjás tölgyek árnyán
Heversz pihegve, nagyszemü Élisz.

Szeretők szunnyadnak szemed kék tükörén.
Rózsás sóhajaik
Elfojtódnak az ajkadon.

Nehéz hálóit fölszedte a halász.
Derék pásztor
Tereli hazafelé nyáját az erdőszélen.
Beh nagyszerü mind a nap, mit csak élsz, Élisz.

Halkulón hull
Az olajfa kék csöndje csupasz bástyakövekre,
A vének dala is végleg kihuny.

Arany ladikon
Szíved sodródik el a puszta egen.

2.

Játszi harangszó barangol Élisz mellkasán mire este lesz,
Mikorra fejét fekete vánkösba fúrja.

Vérezve rogyott le
Egy kék vad a tövises bozótba.

Egy barna fa odébb sorra elejtette
Kék gyümölcsseit, kiket eddig ringatott.

Csillagképek
Merülnek alá hangtalan az éji tóba.

A távoli dombon túlra megjött a tél már.

Kék galambok
Csipegetik Élisz homlokáról
Veritéke fagyott kristály-gyöngyeit.
A fekete bástya
Fölött nem csillapszik az Úr haragvó förgetege.

97.

Rainer Maria Rilke

Elalvás előtti szavak

Jó volna ringatni dajkamód
valakit, ülni ágya szélénél.
S éppen Te hallgatnád e dúdolót,
s én volnék, ki álmodba elkísér.
Jó volna tudnom egymagam, bár óv a ház,
azért még odakinn fagyott.
Figyelném, hogyan lélegzel itt. Ám éjszakáz
velünk a Minden is. Az erdő amott.
Sok órainga ide-odaleng,
s az ember az Idő telkére lát.
Az utcán lent kósza idegent
néz mint ijeszt kóbor kutyát.
Nyomában csönd lesz. Csak őrző szememnek
pilláit hagyom rád hullani:
szelíden marasztallak, majd eleresztlek,
ha a sötétben moccan valami.

98.

Gerard de Nerval: Hol a sok holt szerelmes?

Hol a sok holt szerelmes?
Ki utánuk kutat,
a legboldogabb helyhez
mérje csak sírjukat!

Hol menny brokátja kéklik,
s minden angyal közel,
ott zengik ők mindétig,
hogy: Szűzanya jövel!

Szégyenben hagyott cseléd,
a sors mily csokrot ad?!
Magány sütötte beléd
a kín liliomát!

Örökmécs lett sok játszi
pillantás parazsa...
Fönn fáklyáink csonkját ti
gyűjtsátok újra ma!

99.

Jean Cocteau

Nem vagyok nagy utazó...

Nem vagyok nagy utazó. Láttam Londont, Velencét,
Brüsszelt, Rómát és Algirt.
Mégis úgy vitt szerencsém
tárlattól templomig, hogy lábam alig bírta.

London: téglái rőtek, szívére korompör fű,
holdkóros séták este.
Velenye oly szomorú,
mint egy vén kurtizán teste.

Brüsszel terén ámulsz, akár színházi csudán.
A barbár szemnek Róma
holmi gipszöntvény csupán.
Algir holott kecskeszag, holott jázminaroma.

Városok. Nem boldog az ember, bárhol is van:
a szíve meztelen,
s ugyanúgy fáj Párizsban.
Mindenütt rossz. Csak két karodban jó. Légy velem!

100.

(Berzsenyi-könnycsepp)

Csonka kúp ez. Az legyalult koporsó.
Más bazalthegey rőt sziluettje nőtest –
Domborul lágyan a ruhák redőin,
Átüt a mennyen.

Alkonyat kattog vonatom felénk.
Ablakából víz ege ég vizétől
Nincs külön már. Mint kavicsot, fűrésztnek
Éngemet ők majd.

Szijártó István: Értékkörzés a Balaton partján

„*A volt Eötvös kollégista –ma gimnáziumi tanár Balatonfüreden – képgazdag verseivel, hitet tesz olyan eszmények mellett, melyek tüzájánál évtizedek óta magam is melegszenek. A magyar líra legerősebb vonulatából keres és talál példát a közösségért is felelős ember érzéseinek megformálására. Petőfi, Juhász Gyula, Weöres Sándor, Kormos István, Buda Ferenc, Szöcs Géza – emberi, művészi hitükben kikezdehetetlen költőelődök – neveit olvashatjuk a versekben. A tanárköltő tájékozódásának irányát jelzi Házsongárd, a Reformkori anzix Füredfürdőről, Döbling és Gubbio említése, egyéniségének színességét tükrözi Pierrot, The Rain Man és Cseh Tamás gondolati jelenléte, s a sok el nem küldött képeslap. Szív közeli versek ezek, fogadják szeretettel.*”

Majd két évtizede kiadóként, ezzel a néhány sorral köszöntöttem az Eötvös Füzetek sorozatában (Új Folyam XIV.) megjelent *Utak szeptembere* című verseskötete borítólapján a pályakezdő szerzőt, bizonyosan tudva istenáldotta tehetség műveit olvashatom. Két és fél évtizedes barátság, sok közös munka, a Németh István Péter által azóta írt 34 könyv – köztük az utóbbi években barátainak húsvéti, karácsonyi üdvözlötül elküldött verses irkái – ismerete – megerősítve korábbi véleményemben – jogosít fel a jelen versválogatást köszöntő sorokra.

Amikor ezt az utószót írom, a *Márciusi Charta* sorai az értelmiség, köztük az irodalom egyre több barátjában tudatosítják: minden módon őrizni kell nemzeti művelődésünk értékeit. Ahol ágálhatnak bárkik költészetünk nemzeti vonulata ellen, az annak a bizonyossága, hogy rosszul tanították ezt a népet a történelemre. „*Az igazság, az ember metszete, amivel szerkezetét fölfedni próbálja. Aki az igazságot akarja, a valóságot akarja.*” – írta Németh László.

Ha az ország gazdasága tönkrement, azt ki lehet bírni, de ha szétverik oktatását, kultúráját, tudományos életét, azt bizony nehezen heveri ki. Ha egyáltalán képes valaha is kiheverni! A magyarságtól badarság lenne, ha nem valódi értékeire építené fel a nemzet jövőjét. Janus Pannoniussal, Balassival, Zrínyivel kezdődő nemzeti irodalmunk alapvonása a „*Pro salute Patriae!*” – a *Haza javáért!* Nemzedékek legjobbjai tanítják ezt.

Németh István Péter eddigi életműve ennek az értékkörzésnek bizonyossága. Kötetei bizonyítják – ez a Balaton Akadémia könyvsorozatának is 15 éves törekvése – annyi irodalmi tájnyelv (és tolvajnyelv!) között, amikor a szavak értelme elkopik, a felesleges trágárkodás, az ordenáré gondolatok polgárjogot kapnak, – lehetséges szólni **a magyar szellem köznyelvén.**

A Balatont okosan szerető és barátról, szerkesztő és tanártársról, az értékkörző filológusról válogatott versei utószavában ezt érzem legfontosabbnak előrebocsátani, anélkül, hogy állást kívánnék foglalni tematikai és formagazdag költészetének egyik – másik vonulata mellett.

Az igazi költészetnek és esszéírásnak mindig van erkölcsi légköre is. Ez különösen fontos annál a szerzőnél, aki maga is „balatoni ember” aki Tapolcán született, s pápai diákevek, katonaság, pesti egyetemi élet – (miközben otthona Budán az Eötvös Collegium) majd kenyérkeresetként gimnáziumi tanárság Balatonfüreden, főiskolai oktatás a Balaton Akadémián – (Balatonalmádi-Vörösberényben és Balatonbogláron) – aztán könyvtárosként újra Füred, tanári munka Zánkán, Diszelben, s ma ismét könyvtári munka Tapolcán. S közben a folyamatos alkotás. Bizonyosságként, hogy önkéntes visszahúzódban, vidéken élve – ahol bizony kevesebb oxigén jut általában a szellem embereinek – a kiszorítottságban is fontos az értékek teremtése.

Versek, esszék, műfordítások, kritikák, irodalmi tanulmányok. A különböző korosztályok tanítása mellett immár ez a 34. saját kötete, s közben ugyanannyit szerkesztett is a Balaton Akadémia könyvsorozatában – bizonyítva alázatos figyelemmel fordul mások munkái felé is. Mert ugyan fogyatkoznak az irodalomban a hitvallók, az igazi barátságokat, szellemi kapcsolatokat igénylők – de nem maradnak el.

„*A természet örömkönyve*” című a Balaton irodalmát bemutató antológiának (Balaton Akadémia könyvek 3. kötet Vörösberény 1993) részletező kifejtését adja a **Boglár partjain** című (Balaton Akadémia könyvek 35. kötet Balatonboglár 1998) irodalomtörténeti adalékokat tartalmazó munkája az Egry Józsefről írt verseket bemutató kötetnek (*Egry ragyogása* – Balaton Akadémia könyvek 47. Balatonöszöd 2001) s egyenes folytatása a **Tündéres Badacsony** című – 40 képeslap alcímet viselő – miniatűr esszé sorozatnak. (Balaton Akadémia könyvek 62. Keszthely 2006) Hűséggel, szeretettel nézi

Badacsony régi és mai nagyjait, nyaralókat és őslakókat egyaránt. Tanár Édesapja emléke és a tapolcai, gyulakeszi s káptalanotói temetőben nyugvó ősei is segítik ebben. Badacsony kötete kapcsán tartottam helyesnek elmondani, hogy munkájában az értékek iránti tisztelet, a megvesztegethetetlen tárgyilagosság vezeti, amikor kiválasztja esszéi tárgyául azokat a személyeket – élőket és holtakat – akik reprezentálják Badacsonyt. (Egry József, Kisfaludy Károly és Sándor, Udvardi Erzsébet, Tamás István, Tatay Sándor, Lóczy Lajos, Garay János, Jankovich Ferenc, Papp Árpád, Somogyváry Gyula, Fodor András, Sík Sándor és persze Örkény István, Weöres Sándor, Utassy József, Gerzson Pál, a történész Bertényi Iván és mások.)

A zalaegerszegi székhelyű Keresztury Könyvtári Alapítvány támogatásával jelent meg Egry József és Keresztury Dezső barátságát bemutató kötete: ***Kettős szivárvány*** (Balaton Akadémia könyvek 64. 2007.)

Másfél évtizede Tapolcán kiadott ***Baumberg Gabriella-verseskönyve***, Kamarás Istvánnal közösen írt verses mesekönyve (***Origósdí***), gyerekverses könyve (***Angyalvihánc Manophülében***) óta az **Új Horizont**, a **Pannon Tükör**, a **Hévíz**, a **Somogy** rendszeresen közli írásait, - s közben a **Hitel**, a **Napút**, a **Vár utca 17**, **Mozgó Világ**, a **Vigília**, a **Jel**, az **Új Ember** is szerzői között tartja nyilván. Szerepel a somogyi költők antológiájában. („*Nem sokaság...*” **Örökség** 20. és 30. kötet) Zala – Veszprém – Somogy irodalombarátai elismerik, hogy Balaton-központú kutatásai, a régió egészéért felelősséget érző értelmiségi magatartása máris becsülendő értéket teremtett. (A **Balaton Akadémia** nem titkolt célja, hogy ezekből az írásaiból egyszer megjelentessen egy nagy példányszámú a Balaton irodalmát feltérképező, a kevésbé ismert zugokba is

bevilágító irodalmi olvasókönyvet, mely „ *A természet örömkönnye*” bővített újrakiadásaként az utóbbi másfél évtized Németh István Péter esszéinek gyűjteménye lenne. Bízunk abban, hogy a minőségi idegenforgalom igényelni fogja majd ezt az irodalmi kalauzt.)

A magyar és a világirodalom legszebb borverseit összegyűjtő kötetei (*Borággal áldlak* és *A bor örök* –Balaton Akadémia könyvek 40. és 57.)

(Az Eötvös kollégista magyar-könyvtár szakos bölcsész ezeknek a köteteknek a marketing tervével védte meg 2000 nyarán vállalkozás-gazdasági szakmérnök másoddiplomáját a Debreceni Egyetem posztgraduális képzésének humán menedzser szakirányán.)

Németh István Péter különleges érzéke a mikro-filológiához, beleérző képessége kortársai műveibe, életműveibe! (Remek **Kerék Imre** monográfiája – *Öbölnyi madárdal* Kaposi Kiskönyvtár 26. kötet Kaposvár 2005, újabban **Czigány Györgyről** írt kismonográfiája [*Kalitkám is madár*] a bizonyosság erre) becslendő értéke a térség irodalmi-szellemi életének.

A füredi Salvatore Quasimodo költői versenyeken szerzett elismeréseihez társul a 2005-ben kapott „Keresztury Dezső jutalom”. (Az emlékbizottság nevében Kalász Márton - Csoóri Sándor, Papp Árpád, Péntek Imre és e sorok írója ajánlására – 2004-ben adta át a Lendván élő költő, szerkesztő, irodalomtörténész: Bence Lajos és a Kárpátaljáról Budapestre költözött költő-fordító Lengyel Tamás **mellett** Németh István Péternek a Keresztury Dezső emlékérmét.) Ma nincs olyan helyzetben az ezernél több író (a kritikusok egy része ezt a számot háromszorosára becsüli) nyilvántartó „központi” irodalom, a magyar szellemi életért állami felelősséget vállaló

Minisztérium, hogy érdemben figyelni tudjon a Balaton régió irodalmi múltjának, jelenének – közvetve a nemzeti közgondolkodás helyi őrzőinek élet és munka körülményeire. Az irodalmi folyóiratok szellemi műhelyeire – melyek mozgásterét a szűkülő önkormányzati támogatás általában tovább korlátozza – marad elsősorban ez az értékőrző feladat, s persze az irodalom igazi barátaira: az alkotókhoz szellemi társul szegődő olvasókra. Más kérdés, hogy bármilyen aszkéta sorsot is vállal egy kitűnően képzett több diplomás, az életét végigtanuló ember, megélhet-e írásainak tiszteletdíjaiból. Tudjuk ez nagyon keveseknek – és nem is mindig a legmértőbbeknek – sikerül. Krúdy egyik novellájában Szindbád egy piros téli délutánon látva a Badacsony felé kanyargó országúton boroshordókat szállító fuvarosokat mondja: „*itt szeretnék élni, mint a Himfy költője. Borházban, régi oszlopos házban, nyáron diófa árnyékában, télen a kályha mellett és néha egy jó kutyával sétát tenni a környéken.*” Sokan érzik ezt így, s miközben ismerjük az immár globalizált világ szellemi uniformisát, **jó megpihenni azoknál az alkotásoknál, melyeknek mondatait hitelesíti írójuk élete, jó látni: vannak, akik egyszerűen képtelenek az érvényesülés, a siker oltárán feláldozni egyéni vonzalmaikat, a tisztaságba és szépségbe vetett hitüket. Kevés ilyen alkotót ismerek, Németh István Péter közéjük tartozik.**

Fontos, hogy a megye, melyben él, s a Balaton régió (mely egy és oszthatatlan!) mindenkori vezetői, akik hivatalokban dolgozva vannak döntés helyzetben, ezt tudják és tudják értékelni. Méltóképpen az utókor fogja nekik majd megköszönni, mert a nemzeti emlékezet őrzi azok nevét, akik

életünket a köznapi esendőség fölé emelve az ember szépbe szőtt hitéről is tudnak vallani.

Csoóri Sándor írt arról, hogy gyakran testvérek között sincs olyan kapcsolat, mint az azonos kultúrkörben azonos szellemi hatások között élő emberek között. Kívánom Németh István Péter barátainak, olvasóinak sokan ismerjék meg ezt a rokon köteteknél erősebb érzést a szerző jelen kötetbe válogatott verseinek olvasásakor.

Balatonszárszón, 2007. augusztusában

TARTALOM

1. Félálom, szüleim öléből
2. Halálosan szerelmes földrajz
3. Képeslap (*összetépett*)
4. Utak szeptembere
5. Tükör
6. De profundis
7. Kihülnek kékei
8. Majdnem szomszédos szobák
9. Túlso part, október
10. Etüd
11. Zsoltár-töredék
12. Énekek éneke
13. Magdolna
14. A gyermek Shakespeare
15. Virágének
16. Gubbio
17. Szerelmes számadás az egyetlen görbe útról
18. Képeslap (*Lago di Garda*)
19. [...] Ha már szívemig hull le...
20. A kamasz esti imája
21. Kertbelátó
22. Kamaszkori napló üresen maradott lapjaira
23. Ex libris
24. Sylvie
25. Kamasz amor sanctus
26. Naplósorok bor mellett
27. Októberi vázlat
28. Krokodil-zsoltár
29. Rímes sorok egy naplóból

30. Vadevezős dala
31. Priapusz-dal
32. Anakreon naplósoraiból I.
33. Anakreon naplósoraiból II.
34. Anakreon naplósoraiból III.
35. Anakreon naplósoraiból IV.
36. Anakreon naplósoraiból V.
37. Malomtó-mementó I.
38. Malomtó-mementó II.
39. Újesztendei napló sorok a soliloquiumról
40. Minden fürdőszobáknak dúdolója
41. A másik agg levele
42. Miniatúra
43. Madárreptető
44. Négy évszak
45. Marton László: Pénélopé
46. Legény és leány
47. Anakreon (balatonboglári) naplósoraiból VI.
48. Szerelmes Szent István-apokrif Gizellához
49. Balatoni káprázatok I.
50. Malomtó-mementó III.
51. Balatoni káprázatok II. , III. , IV.
52. A fából faragott mondja
53. Bohóc-nóta
54. 10 éves költő irkájából
55. Dal pünkösdi királyka-koromból
56. Két diákkori éj
57. Kéztanulmány
58. Malomtó-mementó IV.
59. Malomtó-mementó V.
60. Anakreón naplósoraiból VII.

61. AMOR SANCTUS
62. Tavaszkerlelő
63. Himfy-szerenád
64. 6 koccintás Omar Khájámmal
65. Zánkafürdői Anakreon
66. Zsoltár, első havazáskor
67. Pillanat
68. Évnapi vers
69. Círpelő (variáció Keresztury Dezső versére)
70. Árnyból az angyal
71. 5 tanka
72. Vallomás helyett
73. Vázlat
74. Születésnapomra
75. Március
76. Óda helyett levéltöredék a Kedveshez
77. Hódolat Louise Labbénak
78. Szerelmes lamentáció
79. Van Gogh Két levágott napraforgója
80. Az osztrák Szapphó
81. MARADJ VELEM, MERT...
82. 4évszak

MŰFORDÍTÁSOK

Quintus Horatius Flaccus

83. Chloéhoz
84. Thaliarchushoz

Caius Valerius Catullus

85. 109. carmina

Johan Wolfgang Goethe

- 86. I. római elégia
- 87. VIII. római elégia
- 88. XVI. római elégia
- 89. XVII. római elégia

Heinrich Heine

- 90. Dal a Dalok könyvéből

Batsányiné Baumberg Gabriella

- 91. Öneki

Batsányi János

- 92. Gabriellámhoz

P. B. Shelley

- 93. ... - nek

Alfred Tennyson

- 94. A molnárlánykához

Elizabeth Barrett Browning

- 95. 43. portugál szonett

Georg Trakl

- 96. Élisz

Rainer Maria Rilke

- 97. Elalvás előtti szavak

Gerard de Nerval

- 98. Hol a sok holt szerelmes?

Jean Cocteau

- 99. Nem vagyok nagy utazó...

Epilógus

- 100. (Berzsenyi-könnycsepp)

A MÁÁS-KOR könyvek sorozatában eddig megjelent kötetek:

1. N. Kazantzakis: Aszkézis (Papp Árpád fordítása)
2. Horváth Gyula: Tanulmányok Latin-Amerika történetéből
3. Gencso Hrisztozov: Magas hallgatás (versek)
4. Varga István: A város
5. Molnár Tamás: A racionális ember
6. Szijártó István: Gyergyai Albert (pályaképvázlat)
7. Papp Árpád: Arcok és áramlatok a XX. századi görög irodalomban
8. Marafkó László: Helyben világ
9. Varga István: Kujtorgók
10. Szijártó István: Felelősségeink
11. Szijártó István: Lehetőségeink
12. Szijártó István: Kötelességeink
13. Németh István Péter: 100 szerelmes vers